

UMMÆLI

Arnstein Niclasen

Líggjas í Bø um Óla Jákup Jacobsen: »Úrmælingur í 20. øld«

Líggjas í Bø um Óla Jákup Jacobsen: »Úrmælingur í 20. øld«.

»Ein bumlari og ein annar bumlari« plagdi Sámal í Grótinum at taka til. Og her er talan um ein original, ið skrivar um ein annan original – í positivum týðningi – sjálvandi!

Tann hálvsmædni og hittinorðaði og snildi vinnulívsmaðurin: Líggjas í Bø (skald, telgjari o.a.m.) hevur brúkt síni støvsins ár til at rekja longu og ríku vinnulívslínu sína niður í stamp og so at rista nakrar minnisrúnir yvir nøkur áhugaverd býarbørn. Hesaferð um buss- og fergumannin, entreprenørin og ótroystiliga uppfinnaran »Óla-Jage« (Ole Jacob Jacobsen (1890-1971)). Hin bókin - um "Lingu og Mikka-Mallus" - bleiv rivin niður av hillunum í handlum og útseld eftir fáum døgum.

Bókin er vituliga eftirtektarverd. Stíkurin er lættur og livandi humoristiskur. Høvundurin eyðkar seg einastaðni um nakrar danismur (hvat ið tað so er) hava sníkt seg inn í tekstin. Tað skal hann ikki harmast um. Alt annað vildi verið pátikið tvætl. Og tað hava vit ríkiligt av. Serliga millum sjálvhátíðarligar »týðarar og rættlesarar«. Ti stíkurin er maðurin!

»Humor er eisini perpektivfor-skjóting« – hevur onkur sagt - (so sum tekningarnar hjá Óla P. í bókini). Og ofta við eini afturundirgerð av sorgblídni. Eitt annað dømi er: tá ið tann veldiga madamman liggur á knæ albrynjað við kakurulluni

framman fyri songini og hóttir visaliga mann sín at koma út undan til at verða avbukaðan. Lítli húsbóndin fýsir tá innan úr myrkrinum millum »gimburlomb av støvi« og kroystur undir songini - »Eg komi so aldrin útundan. Eg skal vísa tær hvør ið er **Harri** her í húsinum«. (Hesin sorgarstandur er sjálvandi einki at flenna at, men tó ..!?)

Øll í bygdini tá kendu Óla Jákup. (Eisini undirritaði – uppvaksin har norðuri og kommunuverkfrøðingur frá 1968-1970). Og søgurnar eru ótaldar um henda altíð vælhyrda garpin. Miðlingasonur millum nýggju systkin. Fekk sjei børn. Og góða kona hansara Anna Sofia, ring av astma, bleiv bara hálvthundrað ár (1889-1939).

Men lesi og njóti bókina sjálvi. Eg skal her bara ríva nakrar hálv-gloymdar søgur upp úr minnis-krudduni.

Møtti honum á Vikarvegnum tann 4. august 1970 – haldi eg tað var. Óla Jákup heilsaði brosand: »Hevur tú sæð »Norðlýsið« í morgun? Teir eru finir! Har stendur at í dag fyllir Óla Jákup Jacobsen í Klaksvík 80 ár, og Louis Armstrong í USA fyllir 70 ár (!)«. (Ja, tann kendi »Satchmo« gamli við silvurtrompetini og hend- inga hugtakandi skursluta/fjálgu jazz-og bassrøddini hevði ivaleyst vilja bæði spælt og sungið fagurt fyri teimum báðum ísenn - um teir kendust (!):

I see trees of green..... red roses too

*I see em bloom..... for me and for you
And I think to myself.... what a wonderful world.*

*I see skies of blue..... clouds of white
Bright blessed days....dark sacred nights
And I think to myselfwhat a wonderful world.*

*The colors of a rainbow.....so pretty ..in the sky
Are also on the faces.....of people ..going by
I see friends shaking hands..... sayin.. how do you do
They're really sayin.....i love you.*

Feðgarnir Óla Jákup og Kristoffur vunnu entreprisuna av reinsiverkinum við nýggja skúlan á Ziskatrøð í 1958 fyri 25.000 kr. (hini boðini lógu um 70 og 50.000 kr.) Eitt øgiligt knoss. Og raskir vóru teir. Kantut eftirlit. Ofta oysti niður. Veitin og holið fylltust. Pumpan tók ikki. Og teir máttu gevast fyri tann dagin.

Vit (Leivur Borðoy var sveinur, Eyolvur og eg læringar) gjørdur centralhitan inni. Og Óla Jákup kom inn á vegnum á heimleið og segði líka vælhyrdur: »Dreingir, vit gevast nú fyri í dag, men vita tit hvat, ið eg fari at gera restina av degnum?«. Nei, tað vit vistu ikki. »Jú, eg havi altíð nokk at gera. Og nú fari eg til hús at **spikkeler**!«

So segði hesin ótroysttiligi uppfinnarin brosand ið síni eyðkendu

ljósu rødd, sum enn spøkir aftur í slektini. Um Jósup (elsta sonin, ið var ein framúr sangari) segði Petur Háberg á sinni: »Jósup byrjaði í sangkórinum sum ein drønandi bassur, men endaði sum ein flúgvandi tenorur (!)«

Søgurnar liva á mannamunni og flyta seg eftir rákaleiðum. Mær tilkemur ikki – soleiðis í allari ótilstrekkilgheit – at skáka Líggjas, vinmannin. Og tá ið hann á síðu 177 ger Óla Jákup til dystilærdan matador – uttan lansu ella svørð – í víggi á arena'ini í Árnafirði í hóslagi við einum villum tarvi ella mannúlvi, ja, so hevur hann helst rætt í hesum –.

Men, sum meg minnist søguna frá Erik Hansen (hjá Simonu og úr Glasstovuni) var hon nakað soleiðis. Erik, Óla Jákup og ein triði vóru í kommunuørindum í Árnafirði. Fólkatingsval var sama dag (helst í maí 1957) og Óla Jákup – sum altíð var við í øllum – vildi náa valstaðið áðrenn tað stongdi, og hann helt tí avstað móti brekkuni so skjótt til bar. Erik – hálvur árnfirðingur, skemtari og vertskapsmaður – og hin felagin lótu seg yvirtala til at eta ein nátturðabita áðrenn hildið varð aftur á skarðið.

Ein tíma ella so seinni komu teir niðanfrá, og tá sóu teir Óla Jákup í hornatøkum við ein vælvaksnan veðr. Óla Jákup hevði – lættur sum hann var – syft seg upp um eina girðing fyri at stytta um leiðina – men tá varð hann straks álopin av einum garterandi óargadýri, sum stútaði av grimd so ikki slapst av

fetinum. Og nú hekk hann so har uppi á hornunum á veðrinum –og báðir vóru líka útlúgvaðir. Teir tríggi-ir fingtu tó í felag bast hinum heidna – men tað bleiv vituliga einki val hjá Óla Jákupi ta ferðina.

Sum sæst í bókini og av omanfyri standandi so var Óla Jákup ikki hvør sum helst. Og fjálgu minningarorðini, sum Finnbogi Ísaksson skrivaði um hann, endaðu nakað soleiðis: »Vit sum vuksu upp í bygdini tá, komu at kenna Óla Jákup sum ein gamlan mann, men sum aldurin ongantið beit á !«

23.05.2013.

KJAK

rakstrarútreiðslunum, avlopinum og lánibyrðini hjá Klaksvíkar Kommunu frá 2008 til 2012:

Lyklatøl (mió. kr.)	2008	2009	2010	2011	2012
Skattainntøka	127,0	125,6	137,4	152,0	159,5
Rakstrarútreiðslur	99,8	86,5	94,7	98,9	100,6
Avlop til iløgur o.a.	27,2	39,1	42,7	53,1	58,9
Rakstur í % av innt.	78,6%	68,9%	68,9%	65,1%	63,1%
Lánibyrðan	176,0	168,4	162,7	153,9	145,7

Sum tølini omanfyri vísa, er lánibyrðan hjá Klaksvíkar Kommunu minkað við 30,3 mió. kr. undanfarnu býráðssetu. Samstundis sum nógvar iløgur eru gjørdar.

Tað hevur nú verið frammi, at taka upp av-

dráttarfrí lán. Hesum tekur Fólkaflokkurin ikki undir við, tí tá er vandi fyri, at raksturin hækkar og minni

verður eftir til iløgur. Vit siggja tað sum eina sera vandamikla gongd, at eitt býráð tekur avdráttarfrí lán til eitt nýtt býráð at gjalda, samstundis sum víst er á, at tað ikki slepst undan at raksturin veksur.

Nógvar iløgur seinastu setu

Tað er umráðandi at geva bæði tí privata og tí almenna góðar karmar at virka í. Her hevur býráðið so avgjørt ikki staðið aftarlaga seinastu fyra árin.

Eg vil nevna nøkur mál úr rúgvuni, sum eru framd. Skúlin við Ósanna var ein stór verkætlan, sum allir partar í dag eru glaðir fyri. Vit fóru undir at byggja nýtt røktarheim, sum verður tikið í nýtslu í ár. Undir Kráarbrekku eru stórar iløgur gjørdar, sum eru komnar okkara eldru borgarum væl við, og sum tey veruliga gera nýtslu av, bæði í Ven og Virka og í

Smæruni, har góðir møguleikar eru fyri nógvum virksemi.

Spillivatnsætlanin, sum hevur biðað í alt ov nógv ár, varð veruliga sett á skinnarar, og hetta flytir kommununa umhvørvisliga langt fram á leið. Fyrireikandi arbeiðið varð gjørt, at útbyggja bryggjuna við eitt av okkara stóru arbeiðspláss-um, Klaksvíkar Sleipstøð, og peningur settur av. Vit høvdu eina so avbera væl eydnaða hugskotskapping um miðbýin, sum enn tá gav Klaksvíkar Kommunu heiðurin frá landsins myndugleikum sum besta átak í 2012.

Hóast vit í Fólkaflokk-

inum sita í minniluta, verður okkara arbeiði hesa setuna at fremja tey átøk, vit hava sett út í kortið, men sum ikki vórðu fullførd.

Tað er ógvuliga umráðandi, at vit øll standa saman, so býráðið saman við okkara borgarum og vinnulívi, kunnu uppliva framhaldandi nýhugsan og framgongd, sum vit hava sæð.